

ویژه عملیات طوفان الاقصی

ایران

غرب آسیا

حسین فاطمی

خبرنگار

تقریباً برای تمام محافل رسانه‌های و کارشناسی مسجل شده است که در یک نگاه تطبیقی و مقایسه‌ای، رژیم صهیونیستی در یک افول جدی و بی‌سابقه نظامی، امنیتی و دفاعی دیگر پتانسیل لازم برای مقاومت فلسطینی در باریکه غزه را ندارد. این درحالی است که رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۶۷ توانسته بود در جنگ معروف به «جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل» به‌طور همزمان با مصر، سوریه و اردن وارد جنگ شود و ارتش هر سه کشور را شکست دهد.

با این حال اکنون گروه‌های مقاومت، چه در لبنان، چه در سوریه و چه در فلسطین و حتی یمن و عراق با تعریف جدیدی از جنگ نامتقارن و غیرکلاسیک عملاً افسانه ارتش رژیم صهیونیستی را درهم شکسته و به‌وضوح ثابت کرده‌اند که صهیونیست‌ها علی‌رغم تمام حمایت‌های همه‌جانبه اقتصادی، لجستیکی، نظامی، دفاعی و امنیتی امریکا و دیگر کشورهای غربی کارایی لازم را در برابر جنگ‌های نامتقارن گروه‌های مقاومت ندارند و این نکته به‌وضوح طی یک ماهی که از عملیات طوفان الاقصی می‌گذرد به اثبات رسیده است.

باید این مهم را در نظر گرفت که اساساً خاستگاه برتری ارتش رژیم صهیونیستی ذیل جنگ‌های کلاسیک و به اصطلاح نظامی و جنگ‌های متقارن شکل گرفته است، در مقابل گروه‌های مقاومت لبنانی و فلسطینی زمین و شیوه جنگ را تغییر داده و منطق جنگ چریکی، نامتقارن و نامنظم را برای خود تعریف کرده‌اند. از این رو مقایسه جنگ‌های کلاسیک ۱۹۴۸، ۱۹۵۶، ۱۹۶۷، ۱۹۷۳ و ۱۹۸۲ (به استثنای ۱۹۷۳) که با برتری ارتش رژیم صهیونیستی همراه بود، با آنچه که در ۲۰۰۸، ۲۰۱۲، ۲۰۱۴ و ۲۰۲۱ در غزه روی داد، نوعی تحلیل غلط نظامی است، چرا که حملات ارتش رژیم صهیونیستی به غزه اساساً در قالب جنگ تعریف نمی‌شود، بلکه نوعی از تهاجم هوایی، پهپادی و موشکی با هدف وارد آوردن تلفات و خسارات کور در باریکه غزه بوده است. با این حال جنگ کنونی در پی عملیات طوفان الاقصی اساساً متر و معیار ارتش رژیم صهیونیستی را به هم ریخت، هرچند که پیشتر در جنگ ۳۳ روزه حزب‌الله هم محاسبات ارتش رژیم صهیونیستی به بن‌بست رسیده بود، اما آنچه که طی یک ماه گذشته توسط حماس در غزه صورت گرفت شکل بی‌بدیل و بی‌سابقه‌ای از نبرد نامتقارن است.

با وجود آنکه این نخستین بار نیست که رژیم صهیونیستی حمله زمینی علیه غزه را در پیش می‌گیرد و در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۴ حملات زمینی محدودی علیه حماس در پیش گرفته که در نهایت منجر به کشته شدن ۲۶۰ نفر از جمله کودکان و زنان بسیاری شد، اما به گفته کنت فرانک مکزی چونبورو، ژنرال یازنشته نیروی دریایی امریکا طی گفت‌وگویی با واشنگتن پست در ارتباط با تهاجم زمینی ارتش رژیم صهیونیستی به غزه تصریح کرده که «این یک حمام خون برای همه خواهد بود.» وی در عین حال این جنگ را طوفانی زیر آتش به نظر می‌دهد و اضافه کرد: «اسرائیلی‌ها درگیر یک جنگ شهری پرهرج و مرج و نامشخص می‌شوند که تاکنون سابقه نداشته است.»

ارتش رژیم صهیونیستی در بن‌بست غزه

با توجه به نگاهی که طرح شد، طی یک ماه گذشته تمام محافل کارشناسی حوزه نظامی از گزراش‌های متعدد در شان اذعان کرده‌اند که زمین غزه می‌تواند باتلاقی برای ارتش رژیم صهیونیستی باشد. تنها در یک مورد گاردین نوشته، علی‌رغم آنکه رژیم

صهیونیستی از نظر ابعاد نظامی، فناوری، سیستم‌های تسلیحاتی و لجستیکی خود از مزیت بزرگی برخوردار است، حماس در طول سالیان اخیر به‌طور قابل توجهی خود را برای فعالیت و جابه‌جایی در محیط شهری مترامم غزه سازگار ساخته است.

گاردین به جغرافیای غزه برای عملیات ارتش رژیم صهیونیستی هم می‌پردازد که جغرافیایی بشدت محدود و بسته دارد و به همین دلیل نیروهای نظامی ارتش رژیم صهیونیستی تمایل دارند از مسیرهای مشابه استفاده کنند. مناطق روستایی زمین‌های کشاورزی در کنار گذرگاه اریز در شمال غزه، اطراف بوریج در جنوب شهر غزه که در آن خط‌الرأس مشرف به مرکز غزه وجود دارد و در شرق خان‌یونس در جنوب که تانک‌ها و خودروهای زرهی می‌توانند راحت‌تر حرکت کنند و در موقعیت شلیک قرار بگیرند. نقطه دسترسی دیگر در اطراف مسیر فیلاذلفیا در نزدیکی رفح است. ارتش رژیم صهیونیستی در گذشته از مواضع مشرف به مرکز غزه برای قطع ارتباط بین شهر غزه و جنوب و نقاط دیگر استفاده کرده است.

حماس و دیگر گروه‌های فلسطینی در غزه می‌دانند که این مسیرهایی است که نیروهای رژیم صهیونیستی می‌توانند از آن استفاده کنند و اغلب اولین خطوط دفاعی خود را در این مناطق خواجهند داشت که در گذشته ححنه درگیری‌های سنگین بوده است. همزمان با آن که تپه‌های شنی آن منطقه به مناطق شهری تبدیل می‌شوند عرصه زمینی برای اقدام اسرائیل دشوارتر می‌شود. بلوک‌های مسکونی مرتفع در مکان‌هایی مانند جبالیه و بیت‌لاهی مشرف به مسیرهای شمالی به سمت شهر غزه هستند درحالی که جاده اصلی شمال به جنوب با مناطق صنعتی هم‌مرز است که حماس در گذشته از آن برای دفاع استفاده کرده است. زمین در مرکز غزه و شرق خان‌یونس بازتر است، اما روستاها و ساختمان‌های بلندتر در امتداد جاده‌های نزدیک آنجا پوششی برای حماس فراهم کرده‌اند.

این در حالی است که بر خلاف جغرافیای محدود و بسته غزه برای ارتش رژیم صهیونیستی، اگر مشخصاً به جنگ ۱۹۶۷ اعراب و اسرائیل بازگردیم نقطه برتری رژیم صهیونیستی، در استفاده مؤثر از نیروی هوایی و جنگنده‌های خود بود چرا که به گفته کارشناسان در جنگ ۶ روزه بزرگ‌ترین عاملی که باعث پیروزی صهیونیست‌ها در دو جبهه سینا و کرانه باختری رود اردن شد، نیروی هوایی این رژیم بود؛ تا جایی که این نیرو (هوایی) در عرض ۴ ساعت نیروی هوایی مصر را نابود کرد. اما در صحنه نبرد غزه عملکرد نیروهای هوایی صهیونیستی کارا نخواهد بود چرا که توان اصلی حماس زیر زمین است که با بمباران هوایی از بین نخواهد رفت.

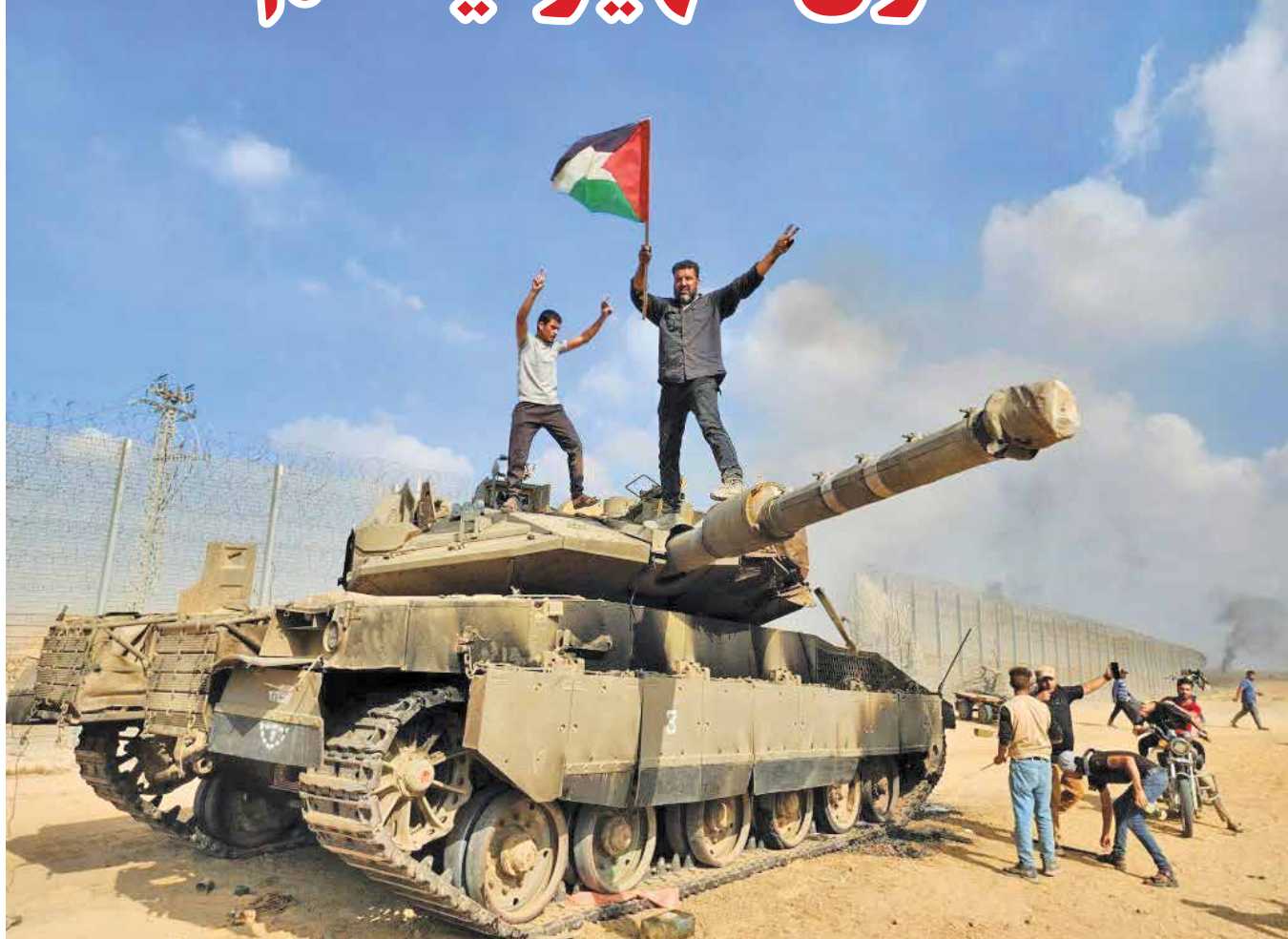
در همین باره رون بین پشای، تحلیلگر امور نظامی پایگاه عبری «یانتس» اذعان کرده که، «طبق تحقیقات به عمل آمده و گزارش‌های واصله، حماس خطوط دفاعی چند لایه‌ای دارد. بحث فقط از خطوط دفاعی محکم نیست بلکه دفاع‌های چندلایه است که با کمین‌های ضد رزه تقویت می‌شود. این تحلیلگر صهیونیست از کمین روی زمین و زیر زمین علیه نظامیان صهیونیست خبر داد و اینکه مناطق عملاً بچگداری و مین‌گذاری شده است و برخی تله‌های انفجاری در خاک کاشته شده و برخی دیگر در دیوار کار گذاشته شده‌اند.»

رون بین پشای که از مناطق جنگی بازدید داشته، گفته که «نظامیان اسرائیلی خیلی کند و با احتیاط حرکت می‌کنند؛ آن هم تحت پوشش آتش سنگین هوایی و زمینی. در برخی مواقع نیروی هوایی بمب‌بگ‌ثنی را صدها متر دورتر از نظامیان پیشروی کننده می‌ریزد تا به پیشروی کننده کمک کند.» وی اذعان می‌کند که پیشروی آرام نظامیان صهیونیست با وجود

ارتش رژیم صهیونیستی که پیروز نبرد ۶ روزه با اعراب بود در یک ماه نبرد با مقاومت حماس، ناتوان مانده است

افول صهیونیسم

وجود داشت، با توصیه‌های بسیاری که ظاهراً توسط ارتش اسرائیل اجرامی‌شد. با این حال مسأله مزبور این حقیقت را تغییر نداد که رژیم اسرائیل به سختی قادر به ورود به محله شجاعیه شهر غزه بوده است. نیروهایی که برای جلوگیری از خروج حماس از غزه اختصاص یافته بودند، در هفتم اکتبر (۱۵ مهر) در عرض چند ساعت کل لشکر ارتش اسرائیل در غزه شکست خورد و فرماندهی جنوبی یوآو گالاتت وزیر جنگ را شرمسار کرد. نویسنده این تحلیل با بیان اینکه رژیم اسرائیل از زمان جنگ اردوگاه پناهجویان جنین در سال ۲۰۰۲، هیچ کارزار زمینی بزرگ موقفی نداشته است، می‌افزاید که در سال ۲۰۰۶، رژیم صهیونیستی در پیشرفت چهار کیلومتری از اسرائیل به سمت لبنان برای تسخیر شهر «بنت جبیل» و حتی در تسخیر کامل مارون الراس (یک روستای کوچک در ۱۰ کیلومتری مرز جنوبی لبنان) شکست خورد. در اسرائیل درباره درس‌های جنگ لبنان در سال ۲۰۰۶ دست‌نوشته‌های زیادی داشت.

رژیم صهیونیستی را به طور عمیق مورد بررسی و مطالعه قرار دهند. مشکل اصلی صهیونیست‌ها در هرگونه تلاش برای حمله زمینی آن است که باید با مواضع آماده شده حماس از جمله تونل‌های جنگی که به طور گسترده در طول سالیان گذشته توسعه یافته و در برخی موارد مجهز به سیستم‌های ارتباطی هستند، مقابله کنند. در حالی که شبکه‌های تونل حماس زمانی ابتدایی بودند ولی مهندسان حماس اکنون تجربه قابل توجهی در ساختن مکان‌های زیرزمینی سخت و به خوبی پنهان شده دارند تا از آن مناطق به عنوان مراکز فرماندهی و استقرار جنگجویان استفاده کنند. در حالی که اسرائیل زمانیت نظارتی آشکاری نسبت به غزه داشت، پهنادهای غیرنظامی ارزان قیمت و در دسترس که توسط حماس خریداری شده، زمین بازی را مساوی کرده و به آن گره اجازه داده تا خطوط حرکت اسرائیل را رصد کند. در همین راستا اسحاق بریک، ژنرال سابق ارتش رژیم صهیونیستی در تحلیلی برای نشریه هیل نیز هشدار

حمایت کامل پهناده‌ها در نزدیکی خطوط مقدم و نیز آتش توپخانه و تجهیزات پیشرفته نظامیان واحد زرعی این رژیم است. از سوی دیگر «عاموس هارنیل»، تحلیلگر رسانه صهیونیستی ها‌آرتس هم گفت: بسیاری از افسران اسرائیل تأیید می‌کنند که برآوردهای اسرائیلی درباره کشته شدن صدها نفر از افراد حماس در روز، برآوردهایی است که با واقعیت همخوانی ندارد. این تله جنگی شناخته شده است که در مناطق شلوغ رخ می‌دهد و از این رو اسرائیل باید احتیاط کند.

حماس چگونه پاسخ خواهد داد؟

در مقابل آنچه طرح شد، گاردین در ادامه گزارش خود اعتراف می‌کند که حماس سال‌ها تجربه مبارزه با ارتش رژیم صهیونیستی را دارد و به یک نیروی شهری سازگار و مؤثر تبدیل شده است. این گروه دارای داده‌ها تا خطوط حرکت اسرائیل را رصد کند. در همین راستا اسحاق بریک، ژنرال سابق ارتش رژیم صهیونیستی در تحلیلی برای نشریه هیل نیز هشدار

غزه عمیقاً چالش برانگیز خواهد بود و احتمالاً فراتر از ظرفیت ارتش رژیم صهیونیستی برای اداره در درازمدت است. اگر ارتش رژیم صهیونیستی دست به تهاجم کامل بزند به احتمال زیاد هدفش شکست دادن همه‌جانبه حماس خواهد بود.

در حال حاضر نیم نگاه جدی ارتش رژیم صهیونیستی به قطع پیوستگی جغرافیایی شمال و جنوب نوار غزه دوخته شده تا به تبع آن از طریق اعمال فشار بیشتر به حماس برای خود دستاوردسازی میدانی داشته باشد. این در حالی است که روزنامه فایننشال تایمز تاکتیک جنگ زمینی رژیم صهیونیستی را دشوار و زمانبر توصیف کرد و اذعان داشت که عوامل پیچیده‌ای مانع از تحقق اهداف ادعایی این رژیم در این جنگ شده است. این روزنامه انگلیسی طبق تأکید یک دیپلمات غربی می‌نویسد، به نظر می‌رسد هدف رژیم صهیونیستی، پاکسازی کامل حماس در غزه نیست، بلکه می‌خواهد زیرساخت‌های نظامی را تخریب و در عین حال رهبری این گروه را نابود کند. اما پاسخ صادقانه این است که صهیونیست‌ها هنوز هدف نهایی خود را مشخص نکرده‌اند و ممکن است به این خاطر باشد که واقعا آن را بررسی نکرده‌اند.

در ادامه گزارش مذکور، یاکوف امیدرو (Yaakov Amidror) کارشناس ارشد مؤسسه امنیت ملی امریکا و مشاور امنیتی سابق رژیم صهیونیستی، حمله محدود اولیه رژیم صهیونیستی را بازتاب تعهد ناتوانی برای نابودی حماس و پاکسازی نیروهای این گروه در نوار غزه عنوان کرد، اما گفت اوضاع تاکنون نشان داده این یک هدف بزرگ است که به سرعت محقق نمی‌شود. وی اظهار داشت، این تاکتیک نیست که همین فردا محقق شود و انتظار می‌رود این عملیات بین شش ماه تا یک سال طول بکشد. این کارشناس افزود، آنچه که اکنون مشاهده می‌کنیم احتیاط درباره سطح این تاکتیک است، چرا باید بیش از حد ضروری نیرو از دست بدهیم؟ باید این موضوع را درک کرد که این هدف بزرگ‌تر از آن است که همین هفته آینده عملی شود.

فایننشال تایمز جنگ در غزه را شدید می‌داند، چرا که حماس برای نبردهای شهری آموزش دیده است و شبکه عظیمی از تونل‌ها تحت عنوان «مترو غزه» ساخته است که به جابه‌جایی جنگ افزارها و سلاح‌ها کمک می‌کند. این گروه همچنین دارای زرادخانه سلاح‌های ضدتانک و بمب‌های دست‌ساز است. این روزنامه به نقل از ایال هولتا، مشاور امنیت ملی رژیم صهیونیستی که تا اوایل سال جاری این سمت را برعهده داشت، نوشت که بدترین چیز در جنگ شهری جنگیدن در ویرانه‌هاست. برخی اماکن وجود دارند که نیروهای حماس می‌توانند با اختفا در آنها، عملیات کمین را انجام دهند.

مایکل نایتز از اعضای ارشد اندیشکده واشنگتن در تحلیلی در این خصوص نوشت، حماس ۱۵ سال فرصت داشته تا یک موضع تدافعی در عمق تونل‌ها ایجاد کند. ضمن آنکه در استفاده از میدان‌های مین، بمب‌های دست‌ساز، مین‌های ضدزره قابل نفوذ و سیستم‌هایی که به عنوان تله‌های انفجاری ساخته شده‌اند نیز کوتاهی نکرده است. با توجه به مجموعه نکات یاد شده و در مقام نتیجه‌گیری باید عنوان داشت که در حقیقت، شکل پایان جنگ، تعیین‌کننده برنده و بازنده خواهد بود؛ اینکه یک طرفه و با اشغال نوار غزه پایان یابد یا از طریق انعقاد توافق آتش بس. احتمال دومی بیشتر است که در این صورت به معنای عدم تحقق غایت جنگ خواهد بود. احتمالاً هم رژیم صهیونیستی معطوف به این مقوله پیچیده و دشوار، می‌خواهد از طریق تخریب تمامی زیرساخت‌های غزه، کشتارهای هولناک و تضعیف حد اکثری قدرت نظامی حماس، سطحی از بازاندگی را خلق کند.

بر خلاف جغرافیای محدود و بسته غزه برای ارتش رژیم صهیونیستی، اگر مشخصاً به جنگ ۱۹۶۷ اعراب و اسرائیل بازگردیم نقطه برتری رژیم صهیونیستی، در استفاده مؤثر از نیروی هوایی و جنگنده‌های خود بود چرا که به گفته کارشناسان در جنگ ۶ روزه بزرگ‌ترین عاملی که باعث پیروزی صهیونیست‌ها در دو جبهه سینا و کرانه باختری رود اردن شد، نیروی هوایی این رژیم بود؛ تا جایی که این نیرو (هوایی) در عرض ۴ ساعت نیروی هوایی مصر را نابود کرد. اما در صحنه نبرد غزه عملکرد نیروهای هوایی رژیم صهیونیستی کارا نخواهد بود چرا که توان اصلی حماس زیر زمین است که با بمباران هوایی از بین نخواهد رفت.